

Innst. 96 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 53 S (2009–2010)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om låneopptak for Oslopakke 3 i 2010

Til Stortinget

Sammendrag

Framlegget i proposisjonen omhandler låneopptak for Oslopakke 3 i 2010 for finansiering av prosjekt som er under bygging.

På grunn av redusert inntektsgrunnlag i bomringen i 2010 og bindingar som er knytt til veg- og kollektivprosjekt som allereie er sette i gang, som rv 150 Ulven–Sinsen, E18 Bjørvika og Kolsåsbanen, og Stortinget sine føringer om at minst 25 pst. av dei årlege bompenginntektene skal øymerkast finansiering av drift og mindre vedlikehaldsinvesteringar innan kollektivtrafikken, har styringsgruppa for Oslopakke 3 foreslått eit låneopptak på om lag 1 mrd. kroner i 2010.

Det er ikkje i tidlegare framlegg for Stortinget om Oslopakke 3 opna for at bompengeselskapet Fjellinjen AS kan ta opp slike lån. Det er derfor naudsynt med Stortinget sitt samtykke til at Fjellinjen AS kan ta opp eit lån i 2010.

Akershus fylke har gjeve sin tilslutning til låneopptak for 2010 ved vedtak i fylkestinget den 29. oktober 2009. Oslo kommune ved bystyret ga sin tilslutning til låneopptak ved vedtak den 11. november 2009.

Når det gjeld aktiviteten for Oslopakke 3 i 2010, vil denne i all hovudsak vera knytt til tiltak og prosjekt som allereie er sette i gang. Samferdselsdepartementet vil leggja fram ei sak for Stortinget om hovudinnretninga i handlingsprogrammet for Oslopakke 3 for perioden 2010–2013 på nyåret.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Anne Marit Bjørnflaten, Susanne Bratli, Freddy de Ruiter, Gorm Kjernli, Magne Rommetveit og Tone Merete Sønsterud, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Bård Hoksrud og Arne Sortevik, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Lars Myraune og Ingjerd Schou, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Kristelig Folkeparti, lederen Knut Arild Hareide, mener at konkurransedyktige norske storbyer vil bety svært mye for Norges konkurranseevne internasjonalt. Komiteen vil i den forbindelse vise til merknader fra kommunal- og forvaltningskomiteen i Innst. S. nr. 165 (2007–2008), jf. St. meld. nr. 31 (2006–2007) Hovedstadsmeldingen:

"Komiteen erkjenner at Oslo er i direkte konkurranse med storbyregionene København-Malmö, Stockholm og Helsingfors, og at økt konkurranseevne for hovedstadsregionen er av strategisk betydning for Norge og norsk næringsliv.

Komiteen viser til at Oslo og Oslo-regionen spiller en hovedrolle i den nye kunnskapsøkonomien. Viktige utdannings- og forskningsinstitusjoner samt store og kunnskapsintensive bedrifter er lokalisert i regionen."

Komiteen påpeker at befolkningen i byområdene øker – og forventes å øke kraftig i årene fremover. Komiteen vil i den forbindelse vise til befolkningsfremskrivningen publisert i St.meld. nr. 16 (2008–2009) som viser en forventet befolkningsvekst innen 2030 på 39 pst. i Oslo, 34 pst. i Akershus, 28 pst. i Bergen, 34 pst. i Trondheim og 39 pst. i Sta-

vanger. Komiteen viser til at dette er noe samferdselspolitikken i Osloregionen må ta høyde for i årene som kommer, og at dette omfatter kommuner langt utover grensene til Oslo kommune, jf. merknader fra kommunal- og forvaltningskomiteen i Innst. S. nr. 165 (2007–2008):

"Komiteen støtter meldingens utgangspunkt om at en vurdering av hovedstadens rolle også må omfatte kommunene som inngår i Samarbeidsalliansen Oslo-regionen, og at Oslo utgjør selve navet i denne storbyregionen."

Komiteen viser til at Regjeringen i Prop. 53 S (2009–2010) foreslår at bompengeselskapet Fjellinjen AS kan ta opp et lån på om lag 1 mrd. kroner i 2010, og at dette begrunnes med redusert trafikk i bomringen samt overskridelser på rv 150 Ulven–Sinsen, E18 Bjørvika og Kolsåsbanen. Komiteen viser til at dette lånet vil finansieres gjennom bompenger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til tidligere vedtak om Oslopakke 3. Flertallet registrerer at forutsetninger for finansieringsopplegget for Oslopakke 3 nå endres, og at det søkes om at bompengeselskapet gis mulighet for låneopptak på grunn av redusert inntektsgrunnlag og store kostnadsbindinger. Flertallet viser til at alle partier, med unntak av Rødt, står bak vedtaket om dette i Oslo kommune. Flertallet registrerer videre at det er et bredt flertall bak et tilsvarende vedtak i Akershus fylkeskommune.

Flertallet viser til at forslaget om låneopptaket opprinnelig kommer fra styringsgruppen for Oslopakke 3 der fylkesordføreren i Akershus og samferdselsbyråden i Oslo er de politiske representantene.

Flertallet vil peke på at det for 2010 er forutsatt at man skal bruke 2,8 mrd. kroner til prosjekter i Oslopakke 3 i 2010, mens inntektene fra bompengene er beregnet til å bli ca. 1,8 mrd. kroner, og at dette betyr at det mangler ca. 1 mrd. kroner for å finansiere de prosjektene som er forutsatt gjennomført i 2010. Ved å gi Fjellinjen AS muligheten til å ta opp et lån på om lag 1 mrd. kroner, sikres finansieringen av prosjektene i 2010.

Flertallet vil videre vise til at det er vedtatt lokalt å opprette en politisk referansegruppe til styringsgruppen med en bredere politisk representasjon. Det er viktig at den brede enigheten lokalt om Oslopakke 3 videreføres, og disse medlemmer ser positivt på at det opprettes en bredere politisk referansegruppe.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har merket seg at Fremskrittspartiet i Oslo var med på å gi sin tilslutning til forslaget om låneopptak da Oslo bystyre behandlet saken. Disse medlemmer registrerer at Fremskrittspartiet mener én ting nasjonalt, og gjør noe annet lokalt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet gjentatte ganger både lokalt og sentralt har påpekt behovet for statlig fullfinansiering av Oslopakke 3, jf. disse medlemmers fullfinansieringsforslag i Innst. S. nr. 301 (2008–2009), og Peter N. Myhres påpekning i NRK 29. juni 2009 om at Oslopakke 3 skulle bli bompengefri dersom Fremskrittspartiet vant valget. Disse medlemmer vil dessuten vise til at Fremskrittspartiets bystyregruppe fremmet forslag om folkeavstemning om Oslopakke 3 da bystyret behandlet saken 25. oktober 2006, og at forslaget kun fikk Fremskrittspartiets egne stemmer.

Disse medlemmer påpeker at byrådet i Oslo bestående av Høyre og Fremskrittspartiet må ta utgangspunkt i manglende statlig infrastrukturfinansiering fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, og at dette er en situasjon der lokalpolitikere blir gisler i et rikspolitisk spill.

Disse medlemmer mener at utbygging av veier i Norge skal finansieres av staten. Disse medlemmer vil peke på at staten tar inn ca. 60 mrd. kroner i bil- og bilrelaterte skatter og avgifter, samtidig som bilistene kun får i overkant av 20 mrd. kroner tilbake til drift av veiene, vedlikehold og investeringer i veinettet. Disse medlemmer mener derfor at staten skal følge opp sitt ansvar som veieier i henhold til vegloven § 20 og sørge for full statlig finansiering av veiutbyggingen. Disse medlemmer vil videre peke på at det i forbindelse med behandlingen av Oslopakke 3 var et ønske fra flertallspartiene Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og Høyre om å redusere biltrafikken og flytte mer av trafikken over på kollektivtransport. Disse medlemmer finner det svært interessant at når man oppnår ønsket om å redusere biltrafikken, og derved ikke lenger kan finansiere handlingsprogrammets prosjekter i 2010, så ønsker flertallet nå bare å godkjenne et låneopptak på 1,1 mrd. kroner hvor dette i sin helhet skal skyves over på de bilistene som fortsatt er avhengig av å måtte bruke bilen for å komme frem. Disse medlemmer mener det er spesielt at Regjeringen og det politiske flertallet ikke vil ta noe som helst ansvar for at man ikke kan gjennomføre forutsetningene i pakken fra statens side. Dette til tross for at et av prosjektene som det er forutsatt å bruke 1 mrd. kroner på i 2010, er det statlig initierte

prosjektet Ulven–Sinsen, som verken Oslo kommune eller Akershus fylkeskommune har kjempet for å få inn i pakken.

Disse medlemmer mener også at det er svært urimelig at staten heller ikke tar ansvar for å finansiere opp kollektivtrafikken når bompengene blir redusert som følge av redusert biltrafikk. Disse medlemmer påpeker at det er et grunnleggende prinsipp for alle oslopakkene at forvaltningsansvaret for vei, jernbane og kollektivtrafikk ligger fast. Disse medlemmer viser blant annet til at det aldri har vært aktuelt for Oslo eller Akershus å bruke bompenger til å finansiere jernbaneinvesteringer eller jernbanemateriell, som er et statlig ansvar. Disse medlemmer viser til at det er opp til Oslo og Akershus å bestemme hva driftsdelen av bompengene gjennom Ruter (600 mill. kroner per år) skal brukes til. Disse medlemmer viser til at det eneste unntaket der det kan være aktuelt med et finansielt samarbeid, er finansiering av innfartsparkeringsplasser knyttet til jernbanens knutepunkter. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:115 (2009–2010) om parkeringsplasser for togpendlere som en forutsetning for at flere reiser kollektivt.

Disse medlemmer vil vise til at Fremskrittspartiet i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 17 (2008–2009) foreslo at Stortinget skulle legge frem en egen sak om fullfinansiering av Oslopakke 3, slik at alle prosjektene i pakken kunne gjennomføres i perioden 2009–2027 uten bompenger. Disse medlemmer vil også vise til at Fremskrittspartiet i forbindelse med behandlingen av Nasjonal transport-

plan, jf. Innst. S. 300 (2008–2009), foreslo en storbypakke for perioden 2010–2019 på 100 mrd. kroner for å sørge for at man får til en skikkelig bompengefri utbygging i de fire største byene.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en egen sak om statlig fullfinansiering av hele Oslopakke 3, slik at prosjektene kan gjennomføres innenfor perioden 2009–2027 uten bruk av bompenger."

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen legge frem en egen sak om statlig fullfinansiering av hele Oslopakke 3, slik at prosjektene kan gjennomføres innenfor perioden 2009–2027 uten bruk av bompenger.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget samtykkjer i at Fjellinjen AS i 2010 får løyve til å ta opp lån på inntil 1,1 mrd. kroner i tråd med vilkåra i Prop. 53 S (2009–2010) og Innst. 96 S (2009–2010).

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 8. desember 2009

Knut Arild Hareide

leder

Bård Hoksrud

ordfører

